

Podstawowe informacje dotyczące norowirusów

1. Informacje ogólne:

- Norowirusy są częstą przyczyną występowania nieżytu żołądka i jelit u ludzi, zwłaszcza u dorosłych. W przypadku niemowląt i młodszych dzieci, osób osłabionych innymi chorobami oraz osób w starszym wieku, zakażenie tymi wirusami jest szczególnie groźne i może prowadzić do zgonu.
- Występowanie zakażeń norowirusowych jest częste zwłaszcza w środowiskach zamkniętych między innymi w szpitalach, domach opieki i przedszkolach.

2. Czynniki etiologiczne:

- Norowirusy, zwane wcześniej wirusami Norwalk-like, należą do rodzaju *Caliciviridae*. Są to wirusy bezotoczkowe o wybitnie małej dawce zakażającej (10-100 cząsteczek wirusowych). Istnieje wiele typów antygenowych tego wirusa.
- Norowirusy są odporne na pasteryzację (do 60°C), stężenia związków chloru poniżej 6,25 mg/l do 30 min. Temperatura 60°C inaktywuje norowirusy dopiero po 30 minutach. Na powierzchniach nieożywionych mogą przetrwać do 7 dni.

3. Okres wylegania: 24-48 godz. (1-2 dni).

4. Objawy kliniczne zakażenia:

- Nudności, wymioty, bóle brzucha, wodnista biegunka wskazujące na ostre zapalenie żołądka i jelita cienkiego oraz gorączka.
- Inne niespecyficzne objawy (ból głowy, pogorszenie samopoczucia, dreszcze, bóle mięśniowe osłabienie).

Średni czas trwania choroby wynosi 2-3 dni (u zdrowych dorosłych choroba trwa od 24 do 60 godz., natomiast u dzieci biegunka może trwać do tygodnia). Przeciętny czas wydalania wirusa, nawet po ustąpieniu objawów wynosi od 5 do 7 dni.

Uwaga i W szczególnych sytuacjach (np. chorzy z upośledzoną odpornością), wirus może być wydalany z kałem nawet do 14 dni, a u dzieci nawet do 4 tygodni.

5. Źródło zakażenia: człowiek chory lub rekonwalescent.

6. Drogi szerzenia się zakażenia:

- Bezpośredni lub pośredni kontakt z zakażoną osobą lub jej wydalinami (styczność z zanieczyszczoną powierzchnią lub przedmiotami np. toaletą, bielizną, meblami, znajdującymi się w otoczeniu chorego).
- Spożycie żywności lub wody zanieczyszczonej norowirusami (droga pokarmowa).
- Wdychanie cząstek wirusa unoszących się w powietrzu, powstałych np. z wymiocin osoby chorej.

7. Szczepienia: Nie istnieje szczepionka przeciwko norowirusom,

8. Zapobieganie:

- Bezwzględne przestrzeganie zasad higieny osobistej.
- Systematyczna dezynfekcja skażonych wirusem powierzchni.
- Odpowiednia higiena przygotowywania posiłków.

Bibliografia:

1. World Health Organization.
2. Centers for Disease Control and Prevention <http://www.cdc.gov/ncidod/dvrd/revb/gastro/norovirus.htm>.
3. European Center for Disease Prevention and Control Meeting Report, Consultation on Norovirus Prevention and Control, Stockholm, 2006,
4. Kramer A., Schwebke I., Karpf G. Jak długo patogeny szpitalne mogą przetrwać na powierzchniach nieożywionych? Przegląd systematyczny. BioMed Central Choroby zakaźne. 2006.
5. Grzesiowski P., Lejbrandt E. Wirusowe biegunki szpitalne. Biuletyn Stowarzyszenia Higieny Lecznictwa. 2007; 3-4 (32): 8-10.

Sporządziły: J. Brtidnowska, A. Rychlewska, Departament Przeciwepidemiczny w Głównym Inspektoracie Sanitarnym.